

Bedelsiz Ortaklık Payının Muhasebeleştirilmesi hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	11395140-105[257-2012/VUK-1- . . .]-2312
Tarih	30.09.2014

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 11395140-105[257-2012/VUK-1- . . .]-2312

30/09/2014

Konu : Bedelsiz Ortaklık Payının Muhasebeleştirilmesi

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda; 6362 sayılı Kanunun 138/6-a maddesinde, A.Ş. (.... A.Ş.)'nin sermayesinin yüzde dördünün İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının (İMKB) mevcut üyelerine bedelsiz olarak devredileceği hükmü gereği, A.Ş.'nin Yönetim Kurulu Kararı uyarınca (C) grubu ortaklık paylarından 15.971.094 adet payın şirketinize devredileceği belirtilerek, bedelsiz olarak devredilecek ortaklık paylarının iştirak hesaplarına alınmak suretiyle kurum kazancına dahil edilip edilmeyeceği, istisna olup olmadığı, bedelsiz hisselerin sermaye yedekleri hesabında mı yoksa nazım hesaplarda mı izleneceği hususlarında Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun "İstisnalar" başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde; kurumların tam mükellefiyete tâbi başka bir kurumun sermayesine katılmaları nedeniyle elde ettikleri kazançların kurumlar vergisinden müstesna olduğu hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Kanunun 6 ncı maddesinde de, kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı, safi kurum kazancının tespitinde 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Gelir Vergisi Kanununun "Bilanço Esasında Ticari Kazancın Tespiti" başlıklı 38 inci maddesinde ise; bilanço esasına göre ticari kazancın, teşebbüsdeki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müsbet fark olduğu, bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce işletmeye ilave olunan değerlerin bu farktan indirileceği, işletmeden çekilen değerlerin ise farka ilave olunacağı; ticari kazancın bu suretle tespit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu kanunun 40 ve 41 inci maddeleri hükümlerine uyulacağı hükme bağlanmıştır.

Öte yandan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 266 ncı maddesinde itibari değer, her nevi senetlerle esham ve tahvillerin üzerinde yazılı değerler olduğu hükme bağlanmıştır.

Anılan Kanunun 279 uncu maddesinde ise, hisse senetleri ile fon portföyünün en az yüzde 51'i Türkiye'de kurulmuş bulunan şirketlerin hisse senetlerinden oluşan yatırım fonu katılma belgelerinin alış bedeliyle, bunlar dışında kalan her türlü menkul kıymetin borsa rayici ile değerlendirileceği, borsa rayici yoksa veya borsa rayicinin muvazaalı bir şekilde oluştuğu anlaşılırsa değerlemeye esas bedelin, menkul kıymetin alış bedeline vadesinde elde edilecek gelirin (kur farkları dahil) iktisap tarihinden değerlendirme gününe kadar geçen süreye isabet eden kısmının eklenmesi suretiyle hesaplanacağı, ancak, borsa rayici bulunmayan, getirisi ihraç edenin kâr ve zararına bağlı olarak doğan ve değerlendirme günü itibariyle hesaplanması mümkün olmayan menkul kıymetlerin alış bedeli ile değerlendirileceği hüküm altına alınmıştır.

Alış bedeli, bir iktisadi kıymetin satın alınması karşılığında ödenen veya borçlanılan bedeli ifade etmekte olup, sadece iktisadi kıymetin alış değerini kapsar, alışla ilgili diğer masrafları kapsamaz.

Buna göre, satın alınan hisse senetlerinin alış bedeliyle değerlendirilmesi gerekmekte olup, bedelsiz alınan hisse senetlerinin ise satın alma işlemi olmadığından dolayı alış bedeli oluşmayacağından itibari değerleri ile kayıtlara aktarılması gerekmektedir.

Dolayısıyla, A.Ş.'nin ortaklık payının belirli bir kısmının İMKB'nin üyesi olan şirketinize bedelsiz olarak devredilmesi nedeniyle, adı geçen şirket tarafından bedelsiz devredilen payların itibari değerleri ile kurum kazancınıza dahil edilerek kurumlar vergisine tabi tutulması gerekmektedir.

Ayrıca, kurum kazancına dahil edilen söz konusu tutarın, 5520 sayılı Kanunun 5/1-a maddesinde yer alan iştirak kazancı istisnasına konu edilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, 26/12/1992 tarihli ve 21447 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 sıra no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğinde;

-240 numaralı Bağlı Menkul Kıymetler Hesabı; iştiraklerdeki sermaye payları hesabında aranan asgari yüzdeleri taşımadığı için iştirakler hesabında izlenemeyen, ancak uzun vadede elde tutulması amaçlanan hisse senetleri ile hisse senetleri dışında kalan ve uzun vadeli amaçlarla veya yasal zorunluluklarla veya paraya dönüşme niteliği kaybaldığı için elde tutulan menkul kıymetlerin izlendiği hesap olarak,

-242 numaralı İştirakler Hesabı; işletmenin, doğrudan veya dolaylı olarak diğer şirketlerin yönetimine ve ortaklık politikalarının belirlenmesine katılmak üzere edindiği hisse senetleri veya ortaklık paylarının izlendiği, bir ortaklıktaki en fazla % 50 oranında olan sermaye payları veya oy haklarının izlenmesinde kullanılan, iştirak edilen ortaklıklarda iştirak ilişkisinden bahsedebilmek için sermaye payı dikkate alınmaksızın sahip olunan oy hakkı veya yönetime katılma hakkının en az % 10 oranında bulunması gereken hesap olarak,

-245 numaralı Bağlı Ortaklıklar Hesabı; işletmenin doğrudan veya dolaylı olarak yüzde 50 oranından fazla sermaye ya da oy hakkına veya en az bu oranda yönetim çoğunluğunu seçme hakkına sahip olduğu iştirak sermaye paylarının izlendiği hesap olarak

tanımlanmıştır.

Buna göre, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 138 inci maddesinin 6 ncı fıkrasının (a) bendi hükmü gereğince şirketinize bedelsiz olarak devredilenA.Ş.'ye ait payların, 240 numaralı Bağlı Menkul Kıymetler Hesabına borç, 649 numaralı Diğer Olağan Gelir ve Karlar Hesabına alacak kaydı yapılarak muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.